

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย

อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม

Factors Affecting the Efficiency of the Non Anamai Village Fund Operation

Renu Nakhon District, Nakhon Phanom Province

พระมหาสนอง ปจฺโจปการิ¹

กัญญพัชร รัชโน¹

Phramaha Sanong Pacchopakari¹

Kanyapat Ratchano¹

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม¹

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Phanom Buddhist College¹

Corresponding Author, Email: Sanong250909@gmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย และ 2) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย 73 คน ประกอบด้วย ประธานกองทุนหมู่บ้าน 1 คน เภรัญญิก จำนวน 1 คน เลขานุการ 1 คน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 11 คน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 59 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 73 ชุด ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้าง ปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านเทคโนโลยี ตามลำดับ

2) ปัญหาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน พบว่า 1) คณะกรรมการไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง 2) ขาดผู้นำที่ดี 3) ปัญหาการส่งเงินล่าช้าของสมาชิก 4) เครื่องคอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอต่อการทำงานของกองทุน 5) การทำบัญชี 6) ขาดความรับผิดชอบ 7) คณะกรรมการแบ่งพรรคแบ่งพวก 8. สมาชิกนำเงินไปใช้จ่ายในการลงทุนไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ 9) งบประมาณในการบริหารจัดการมีปัญหาจำนวนเงินไม่พอกับความต้องการของสมาชิกกองทุน และ 10) ไม่มีรูปแบบการตรวจสอบบัญชีที่ชัดเจน

3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน พบว่า ควรจัดการประชุมทุกเดือน ควรมอบหมายงานให้สมาชิกสักหนึ่งคนเพื่อติดตามสมาชิกที่ส่งเงินล่าช้า ควรจัดอบรมคณะกรรมการเพื่อเพิ่มศักยภาพ ควรเปลี่ยนคณะกรรมการชุดใหม่ และควรทำบัญชีบังคับให้ถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ, กองทุนหมู่บ้าน, บ้านโนนนามัย

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the factors affecting the efficiency of the operation of the Non-Health Village Fund, and 2) to study the problems and guidelines for the development of factors that affect the efficiency of the village fund operations. The population used in the research was 73 people, consisting of 1 village fund president, 1 treasurer, 1 secretary, 11 village fund committees and 59 village fund members. The research instruments consisted of 73 questionnaires. The statistics used in The analysis is percentage, mean (\bar{x}) and standard deviation (SD).

The result of the research shows that

1) Factors affecting the efficiency of the operation of the Non-Health Village Fund, Renu Nakhon District, Nakhon Phanom Province Overall, the average value is at a medium level. When considering each aspect, found that structural factors Human factors And technological factors respectively

2) Problems regarding village fund operations found that 1) the committee did not understand their roles and responsibilities 2) lack of good leaders 3) problems of late payment of members 4) insufficient computers for fund work 5) Bookkeeping 6) Lack of responsibility 7) The committee divides the party. 8. The members use the money to invest in the objectives that do not match. 9) The budget for management has problems. According to the needs of fund members and 10) there is no clear audit model

3) Guidelines for the development of village fund operations found that meetings should be held every month The task should be assigned to one member to track members who send money late. Should arrange training for the committee to increase the potential Should change to a new board And should make a correct balance sheet account And can be inspected

Keywords: Factors that affect performance, Village fund, Ban Non Anamai

บทนำ

นโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นนโยบายเร่งด่วน ภายใต้การนำของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 และถือเป็นนโยบายที่ใช้ในการหาเสียง เมื่อการเลือกตั้งในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 จนพรรคเพื่อไทยได้รับชัยชนะสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้สำเร็จ ดังนั้นรัฐบาลของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร จึงให้ความสำคัญกับนโยบายนี้ค่อนข้างมาก การผลักดันเพื่อให้นโยบายลงสู่การปฏิบัติอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากการตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ภายในเวลาไม่ถึงสองเดือนหลังจากแถลงนโยบายต่อรัฐสภา (ประกาศวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2544) และหลังจากนั้นก็มีการจัดแผนปฏิบัติงานและงบประมาณในการดำเนินงานจนสามารถผลักดันให้มีการโอนเงินกองทุนหมู่บ้านไปให้หมู่บ้านต่าง ๆ ทั่วประเทศ (ยงยุทธ เจริญรัตน์, 2550:1)

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแหล่งเงินทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้าน และชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพื่อให้มี รายได้เพิ่ม การลด รายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน ส่งเสริมการพัฒนาในหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการ จัดการระบบ และการบริหารเงินทุนของตนเอง เสริมสร้างการเรียนรู้ การพึ่งพาตนเองของคนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองให้คนในชุมชนมีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนร่วม เห็นอกเห็นใจกัน สร้างความสามัคคี และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อสร้างความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ

การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะมีความแตกต่างจากโครงการอื่นๆ โดยการ จัดตั้งคณะกรรมการกองทุนฯ จำนวน 9-15 คน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิก จากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุนส่วนข้าราชการจะทำหน้าที่คอยสนับสนุนการ ดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานเท่านั้น หัวใจสำคัญของการดำเนินงาน คือ คณะกรรมการกองทุนจะต้องมีบทบาทในการบริหารจัดการ ช่วยกันดูแลรักษาเงินกองทุนให้เกิดประโยชน์ ไม่ให้ใครนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง หากคณะกรรมการไม่เข้ามาร่วมบริหารจัดการเงินกองทุน ย่อมเกิดการทุจริต และสูญหายได้ ซึ่งการที่จะบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งหากพิจารณาในแง่ของโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนถือว่าเป็นการเปิดโอกาสให้หมู่บ้าน และชุมชนได้ใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีค่าเข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อหมู่บ้านหรือชุมชนของตนเอง ในการปฏิบัติงาน ตามบทบาทของคณะกรรมการกองทุนเป็นสิ่งที่ดีและประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติในระดับหนึ่ง (สำนักงาน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2544)

ในระหว่างการทำงานกองทุนหมู่บ้านโนนอนามัย ตำบลเรณูใต้ อำเภอรณนคร จังหวัด นครพนม ยังมีปัญหามากมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานตามโครงการและที่สำคัญประการแรก คือ คณะกรรมการกองทุนยังขาดความรู้ และความสามารถในการบริหารจัดการเงินกองทุน ประการที่สอง คือ ประชาชนมีการกู้เงินไปใช้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ไม่สามารถนำเงินมาใช้ได้ตามเป้าหมาย ส่งผลให้เกิดการ นำเงินนอกระบบมาคืน หรือในลักษณะกู้ใหม่เพื่อคืนเงินเก่าเกิดหนี้สะสม และวงจรวินเวียนไม่จบสิ้น ท้ายสุดประชาชนเป็นหนี้มากขึ้น และประการที่สามจากการที่รัฐบาลได้ สรุปว่าการดำเนินงานตามนโยบาย ประสบผลสำเร็จ โดยดูจากบัญชีรับจ่ายที่ชาวบ้านนำเงินมาครบ ตามจำนวนตามกำหนดพร้อมทั้งมีจัดเกรด ของหมู่บ้านและใช้เกณฑ์ในการประเมินความเข้มแข็งของกองทุนหมู่บ้าน แต่ความจริงที่ยังซ่อนเร้นอยู่ อาทิ ชาวบ้านกู้เงินไปทำอะไรบ้าง มีระบบการคืนเงินอย่างไร และคณะกรรมการมีระบบการติดตามและกำกับดูแล หนี้สินอย่างไร ซึ่งข้อมูลที่เป็นเท็จจริงเหล่านี้ ได้ถูกรอรับำโดยกลไกทางการเมือง และระบบของรัฐ ซึ่งรัฐ ส่งผลให้การวิเคราะห์และประเมินผลผิดพลาดได้ ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดทิศทางหรือกลยุทธ์ที่ผิดพลาดได้

กองทุนหมู่บ้านโนนอนามัย ตำบลเรณูใต้ อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม ได้รับจัดสรรเงินกองทุน หมู่บ้านและชุมชน 1 ล้านบาท พ.ศ. 2544 ต่อมา พ.ศ. 2554 รัฐบาลจัดสรรเงินเพิ่มทุนระยะที่ 2 จำนวน 1 ล้านบาท และพ.ศ. 2555 ได้รับเงินจัดสรรอีก 200,000 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,200,000 บาท (สองล้าน สองแสนบาทถ้วน) เพื่อช่วยให้การดำเนินกิจกรรมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้น (กองทุนหมู่บ้านโนนอนามัย, 2559:1)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการ ดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนอนามัย ตำบลเรณูใต้ อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหา และแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนอนามัย ตำบลเรณู ใต้ อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย ตำบลเรณูใต้ อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม รวม 3 ด้าน คือ ด้านเทคโนโลยี ด้านบุคคล และด้านโครงสร้าง
2. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย ตำบลเรณูใต้ อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย ตำบลเรณูใต้ อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม” วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล 5) การวิเคราะห์ข้อมูล และ 6) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดเอาคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม รวม 73 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งได้ทำการค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้ศึกษารายละเอียดพร้อมดำเนินการปรับปรุงเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย

ส่วนที่ 3 ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม

3. การตรวจสอบเครื่องมือ โดยดำเนินการ ดังนี้

3.1 สร้างแบบสอบถามและนำไปให้อาจารย์ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาสำนวนของภาษาที่ใช้ในการวิจัย

3.2 นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความครอบคลุมเชิงเนื้อหา โดยใช้วิธีในเชิงประจักษ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (ICO) ที่ 0.6 เพื่อเป็นการทดสอบความเที่ยงตรง ความครอบคลุมเนื้อหาและถูกต้องในสำนวนภาษา เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแบบสอบถามทั้งทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา และความถูกต้องของสำนวนภาษานำมาปรับปรุงแก้ไขจำนวน 3 ท่าน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารการออกแบบสอบถามจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยติดต่อประสานงาน โดยการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการลงพื้นที่ไปยังผู้นำหมู่บ้านโนนนามัย อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

4.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับมาแล้วนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป spss for windows

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมเป็นขั้นต้น คือ หลังจากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของ แบบสอบถามเรียบร้อยแล้วนำข้อมูลที่ได้มาเปลี่ยนแปลงเป็นรหัสตัวเลขบันทึกลงโปรแกรมการวิจัยทางสถิติ ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป โดยใช้วิธีหาค่าความถี่ แล้วสรุป ออกมาเป็นค่าร้อยละ

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับประเด็นความคิดเห็นการดำเนินงานกองทุน หมู่บ้านโนนนามัย โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3 วิเคราะห์แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย ที่พึง ประสงค์ตามความคิดเห็นข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อ การวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย ตำบล เรณูใต้ อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม” ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการ และสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการ ดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย จำนวน 73 คน ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสาร

1.1 ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดความสำเร็จตามความมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และได้รับผลประโยชน์ สูงสุด ต้องประหยัดเงิน แรงงาน เวลา โดยให้ได้ผลผลิตมาก ที่สุดภายใต้ปัจจัยหลักในการบริหาร เช่น งบประมาณ คน และเวลา

1.2 ปัจจัยประสิทธิภาพการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน พบว่า เซอร์โต (Certo 2000, 282-286) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (กระบวนการ และเครื่องมือ) ปัจจัยด้านบุคคล (เจตคติ, ทักษะผู้นำ และทักษะสื่อสาร) และปัจจัยด้านโครงสร้าง (นโยบายและการบริหาร)

1.3 ปัจจัยสำคัญในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ Thomas J. Porter ได้เสนอปัจจัย 7 ประการ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในองค์กร คือ กลยุทธ์ (Strategy) โครงสร้าง (Structure) ระบบ (System) แบบ (Style) บุคลากร (Staff) ความสามารถ (Skill) และค่านิยม (Shared Values) ส่วน Harrington Emerson ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักการทำงานให้มีประสิทธิภาพในหนังสือ “The Twelve Principles of Efficiency” โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ 1) ทำความเข้าใจและกำหนดแนวความคิดในการทำงาน ให้กระจ่างแจ้ง 2) ใช้หลักสามัญในการพิจารณาความน่าจะเป็นไปได้ของงาน 3) คำปรึกษาและแนะนำต้องสม บูรณ์และถูกต้อง 4) รักษาระเบียบวินัยในการทำงาน 5) ปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม 6) การทำงานต้อง เชื่อถือได้ มีความฉับไว มีสมรรถภาพและมีการลงทะเบียนเป็นหลักฐาน 7) งานควรมีลักษณะแจ้งให้ทราบถึง การทำงานอย่างทั่วถึง 8) ผลของงานได้มาตรฐาน 9) การทำงานสามารถยึดเป็นมาตรฐาน 10) กำหนด มาตรฐานที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกสอนงานได้ และ 11) ให้บำเหน็จรางวัลแก่คนที่ดี

1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ เป็นการมององค์การเป็นระบบตามหน้าที่ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ซึ่งต้องการบรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันทุกระบบขององค์การประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการแปรสภาพในการบริหาร 3) ผลผลิต และ 4) การป้อนกลับ ส่วนทฤษฎีการจูงใจของ Alderfer เป็นทฤษฎีความต้องการ ซึ่งกำหนดลำดับขั้นตอนความต้องการ เอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) ได้ชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างความต้องการในระดับต่ำ 3 ประเภท ดังนี้ ความต้องการในการอยู่รอด ความต้องการความสัมพันธ์ และความต้องการความเจริญก้าวหน้า

1.5 ปัจจัยสำคัญในการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพมี 4 ประการ คือ 1) ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง 2) การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนหมู่บ้าน 3) การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินตามแนวทางให้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา และ 4) การติดตามและประเมินผล

1.6 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประมวลได้ดังนี้ คือ 1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ 2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบการบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง 3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้ 4. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชากรในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง และ 5. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

1.7 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมีดังนี้ 1. เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ 2. เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้โดยปราศจากภาระผูกพัน 3. เงินกู้ยืม 4. ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกองทุน 5. เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก 6. เงินค่าหุ้น 7. เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก และ 8. เงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ส่วนที่ ๒ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านส่วนมากเป็นสมาชิกกองทุน จำนวน 73 คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการกองทุน เลขาธิการ เภรียญิกกองทุน ด้านเพศส่วนมากเป็นเพศชาย ด้านอายุมีอายุระหว่าง 41-50 ด้านระดับการศึกษาผู้ส่วนมากเป็นประถมศึกษา ด้านประสบการณ์ในการทำงานส่วนมากเป็นช่วง 0-5 ปี

ส่วนที่ ๓ วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย

พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน โนนนามัย ตำบลเรณูใต้ อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 0.52 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้าง ปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านเทคโนโลยี

3.1 ปัจจัยด้านเทคโนโลยี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง 4 ข้อคือ ข้อ 2. กองทุนหมู่บ้านมีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้สมาชิกทราบ ข้อ 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความรู้ในการใช้งานทางด้านเทคโนโลยี ข้อ 3. กองทุนหมู่บ้านมีการจัดตั้งหอกระจายข่าวเพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้สมาชิกทราบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับน้อยมี 6 ข้อคือ ข้อ 4. คณะกรรมการกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านร่วมมือกัน ประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของกองทุนหมู่บ้านแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้อ 5. คณะกรรมการมีการแจ้งข่าวสารการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านให้สมาชิกทราบทุกระยะ ข้อ 7. คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือด้านเทคโนโลยี ข้อ 8. คณะกรรมการและสมาชิกมีการใช้เครื่องมือสื่อสาร

ในการกระจายข่าวและรับข้อมูลข่าวสาร ข้อ 6. กองทุนหมู่บ้านมีเครื่องคอมพิวเตอร์ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ 9. กองทุนหมู่บ้านมีการเปิดรับร้องทุกข์ผ่านทางสื่อออนไลน์ และข้อ 10. คณะกรรมการกองทุนบ้านผ่านการอบรมการใช้เทคโนโลยี

3.2 ปัจจัยด้านบุคคล โดยภาพรวมรายชื่อ พบว่า ระดับความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนอนามัยของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 9. สมาชิกอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาต่าง ๆ ของหมู่บ้านหรือชุมชน ข้อ 1. สมาชิกปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนอย่างเคร่งครัด ข้อ 8. กองทุนหมู่บ้านมีการจัดสรรผลประโยชน์ และสวัสดิการให้แก่สมาชิกอย่างเป็นธรรม ข้อ 3. กองทุนหมู่บ้านได้ส่งคณะกรรมการไปอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงาน ข้อ 4. สมาชิกและคณะกรรมการเข้าร่วมประชุมที่ทางกองทุนหมู่บ้านจัดขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย คือข้อ 2. คณะกรรมการและสมาชิกชำระเงินทุนกู้ยืมไปประกอบอาชีพตามที่เสนอโครงการ ข้อ 7. กองทุนหมู่บ้านมีการติดตามสมาชิกที่คืนเงินกองทุนล่าช้า ข้อ 10. สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและปลดเปลื้องภาระหนี้สิน ข้อ 5. สมาชิกนำเงินไปประกอบอาชีพเพื่อเสริมรายได้ และข้อ 6. คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความสามัคคีกัน

3.3 ปัจจัยด้านโครงสร้าง โดยภาพรวมรายชื่อ พบว่า ระดับความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนอนามัยของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายชื่อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย พบว่า มีข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 9. กองทุนหมู่บ้านมีการเผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ ให้คณะกรรมการสมาชิกและประชาชนทั่วไปทราบ ข้อ 2. มีระเบียบข้อบังคับในการดำเนินงานกองทุน ข้อ 8. กองทุนหมู่บ้านได้กำหนดปฏิทินการประชุมไว้อย่างชัดเจน ข้อ 10. กองทุนหมู่บ้านมีการสรุปรายงานประจำปีให้คณะกรรมการ และสมาชิกรับทราบทุกครั้ง ข้อ 3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความเอื้ออาทรและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ข้อ 1. กองทุนหมู่บ้านได้แบ่งโครงสร้างการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน ข้อ 5. กองทุนหมู่บ้านมีศูนย์ปฏิบัติการเพื่อประสานงานให้สมาชิก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ข้อ 7. คณะกรรมการสมาชิกรู้และเข้าใจโครงสร้างการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ข้อ 6. กองทุนหมู่บ้านมีป้ายประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้คณะกรรมการและสมาชิกทราบเสมอ และข้อ 4. มีแผนการดำเนินงานของกองทุนและมีการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนด

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนอนามัย

4.1 ปัญหาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน พบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้ความคิดเห็นไว้ดังนี้ 1) คณะกรรมการไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง 2) ขาดผู้นำที่ดี 3) ปัญหาหารส่งเงินล่าช้าของสมาชิก 4) เครื่องคอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอต่อการทำงานของกองทุน 5) การทำบัญชี 6) ขาดความรับผิดชอบ 7) คณะกรรมการแบ่งพรรคแบ่งพวก 8) สมาชิกนำเงินไปใช้จ่ายในการลงทุนไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ 9) งบประมาณในการบริหารจัดการมีปัญหา จำนวนเงินไม่พอกับความต้องการของสมาชิกกองทุน และ 10) ไม่มีรูปแบบการตรวจสอบบัญชีที่ชัดเจน

4.2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความคิดเห็นไว้หลายข้อ ได้แก่ 1). ให้มีการประชุมทุกเดือน เพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน 2) จัดตั้งคณะกรรมการติดตามสมาชิกที่ส่งเงินล่าช้า 3) จัดอบรมคณะกรรมการเพื่อเพิ่มศักยภาพ 4) เปลี่ยนคณะกรรมการชุดใหม่ และ 5) ควรให้มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีการจัดทำบัญชีและบุคคลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และสามารถตรวจสอบได้

หลังจากได้ลงพื้นที่การวิจัยแล้ว ผู้วิจัยพบปัญหาในการวิจัย ดังนี้ 1) ภาระงานกองทุนหมู่บ้านโนนอานามัยดำเนินการให้ล่าช้า 2) ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลนานพอสมควร เนื่องจากต้องลงพื้นที่ไปตามบ้านของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคน 3) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เรียนจบเพียงแค่ระดับชั้นประถมศึกษา จึงเป็นสาเหตุที่ผู้ตอบแบบสอบถามนั้นอ่านหนังสือไม่ค่อยออก และ 4) เสียเวลาในการนั่งอ่านแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามฟังทีละชุด

อภิปรายผล

อภิปราย ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนอานามัย ตำบลเรณูใต้ อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม พบว่า

1. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี กองทุนหมู่บ้านมีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้สมาชิกทราบ รองลงมาคือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความรู้ในการใช้งานทางด้านเทคโนโลยี กองทุนหมู่บ้านมีการจัดตั้งหอกระจายข่าวเพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้สมาชิกทราบ คณะกรรมการกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านร่วมมือกัน ประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของกองทุนหมู่บ้านแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการมีการแจ้งข่าวสารการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านให้สมาชิกทราบทุกระยะ คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือด้านเทคโนโลยี คณะกรรมการและสมาชิกมีการใช้เครื่องมือสื่อสารในการกระจายข่าว และรับข้อมูลข่าวสาร กองทุนหมู่บ้านมีเครื่องคอมพิวเตอร์ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ กองทุนหมู่บ้านมีการเปิดรับร้องทุกข์ผ่านทางสื่อออนไลน์ และคณะกรรมการกองทุนบ้านผ่านการอบรมการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรียา วงศ์กำแหง (จรียา วงศ์กำแหง, 2550: บทคัดย่อ) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี

2. ปัจจัยด้านบุคคล พบว่า สมาชิกอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาต่าง ๆ ของหมู่บ้าน หรือชุมชน สมาชิกปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนอย่างเคร่งครัด กองทุนหมู่บ้านมีการจัดสรรผลประโยชน์ และสวัสดิการให้แก่สมาชิกอย่างเป็นธรรม กองทุนหมู่บ้านได้ส่งคณะกรรมการไปอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงาน สมาชิกและคณะกรรมการเข้าร่วมประชุมที่ทางกองทุนหมู่บ้านจัดขึ้น คณะกรรมการและสมาชิกชำระเงินทุนกู้ยืมไปประกอบอาชีพตามที่เสนอโครงการกองทุนหมู่บ้านมีการติดตามสมาชิกที่คืนเงินกองทุนล่าช้า สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและปลดปล่อยภาระหนี้สิน สมาชิกนำเงินไปประกอบอาชีพเพื่อเสริมรายได้ และคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความสามัคคีกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรียา วงศ์กำแหง เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี (จรียา วงศ์กำแหง, 2550: บทคัดย่อ)

3. ปัจจัยด้านโครงสร้าง พบว่า กองทุนหมู่บ้านมีการเผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ ให้คณะกรรมการสมาชิกและประชาชนทั่วไปทราบ มีระเบียบข้อบังคับในการดำเนินงานกองทุน กองทุนหมู่บ้านมีการสรุปรายงานประจำปีให้คณะกรรมการ และสมาชิกรับทราบทุกครั้ง สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความเอื้ออาทรและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กองทุนหมู่บ้านได้แบ่งโครงสร้างการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน กองทุนหมู่บ้านมีศูนย์ปฏิบัติการเพื่อประสานงานให้สมาชิก คณะกรรมการสมาชิกรู้และเข้าใจโครงสร้างการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน และ กองทุนหมู่บ้านมีป้ายประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ คณะกรรมการ และสมาชิกทราบเสมอ และ 4 มีแผนการดำเนินงานของกองทุนและมีการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พยุงศักดิ์ ใจตรง เรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี (พยุงศักดิ์ ใจตรง, 2555: บทคัดย่อ)

สรุป

จากงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย ตำบลเรณูใต้ อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม” ทำให้ทราบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย พบกับปัญหาต่างๆ มากมาย แม้แต่ผลการประเมินความคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัยทั้ง 3 คือ ปัจจัยด้านโครงสร้าง ปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ถือว่าเป็นขั้นที่น่าเป็นห่วง ส่วนแนวทางการพัฒนาบทบาททางการเมืองของสตรีพอประมวลได้ดังนี้

1. เสนอให้มีการจัดอบรมในหัวข้อ เรื่องหน้าที่ของตนเองให้กับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
2. จัดอบรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน
3. เสนอให้มีการประเมินคณะกรรมการประจำปี
4. อยากรู้ให้จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

องค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่

จากงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านโนนนามัย ตำบลเรณูใต้ อำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม” ทำให้ประมวลองค์ความรู้ได้ดังนี้

1. เทคโนโลยีมีผลสำคัญต่อการ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้สมาชิกทราบ โดยคณะกรรมการ ต้องมีความรู้ในการใช้สื่อ และสร้างความก้าวหน้ากองทุนหมู่บ้าน
2. บุคคลสมาชิกอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาต่าง ๆ ของหมู่บ้านหรือชุมชน สมาชิก ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนอย่างเคร่งครัด กองทุนหมู่บ้านมีการจัดสรรผลประโยชน์และสวัสดิการให้สมาชิก

บรรณานุกรม

- จริยา วงศ์กำแหง. (2880). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, บทคัดย่อ.
- ปรีชา อุตระกุล และคณะ. (2554). **บทเรียนการบริหารจัดการ: โครงการวิจัยและพัฒนา เชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง**. กรุงเทพมหานคร: เอส.อาร์.พรีนติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล, ดร. (2557). **หลักการและวิธีการเขียนงานวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.
- พยุงค์ดี ใจตรง. (2555). **ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตราธิราช จังหวัดชลบุรี**. งานนิพนธ์ (ร.ม.): มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยงยุทธ เจริญรัตน์. (2550) **การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง: ศึกษาการเมืองของกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2544). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544**. กรุงเทพมหานคร: สหพัฒนการพิมพ์ จำกัด.